

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. november 7.

Csütörtök.

XX. évfolyam. 88. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

Állami közigazgatás.

(Dsk.) A trónbeszéd még füleinkben cseng s esőnget még sokáig, mint revelációja az édes atyai jóakaró gondoskodásnak s a kormányzat messzekiható bölcsességének.

Olyan perspektívát nyújtott e beszéd a jövőendő államalakulásra, mely nem tárt elérhetlen ábrándokat a nemzet elé, hanem realis alkotásokban az erők tömörülésére hív föl édes mindnyájunkat, szilárd alapot teremtvén összes intézményeinknek, haladásunk, fejlődésünk javára.

A sok féle ressort-kérdés egyöntetűvé van téve a királyi szózatban, melynek lendületes menete is dicséri mesterét: Széll Kálmánt, de engedtessek meg nekünk, hogy most csak arra a részletre, tegyük pár megjegyzést, a melyet maga a beszéd is feltűnően hangsúlyoz: a közigazgatás államosítására.

A parlamenti munkálkodásnak ez a tengeri kigyója, melyet ellenzéki frázisokkal táplálgattak a szélső-balról, annyira kinőtte már magát, hogy horogra kell fogni valahára.

A kormány a trónbeszédben alaposan meg is fogta.

Mert elvégre, hogy a papiros balmazok közül, melyekben eddig hempergett, kissé

előcsuszamlott: az is a Széll-kormány érdeme, mely annak egyes részeit már elkezdte: a közigazgatás egyerűsítése, az állatorvosi intézmény államosítása, s a vármegyei pénzkezelés tervbe vett bekebelezése által az állami intézmények sorába.

A közigazgatási autonomia — valljuk meg nyíltan — az utóbbi időben már csak fictióvá vált. Olyan se hus, se hal, a hol nagyokat szónokoltak — — és a kormányzat döntött. Ez a jelenlegi alkotmányos kormányzattal jól ment, mert ez soha nem ragadtatta magát közjog-, vagy törvényellenes lépésekre, intézkedésekre, — de tegyük föl, hogy — a mitől Isten óvjon — jöjjenek a kormány élére conservativ, klerikális, az absolutismus felé hajló elemek, mi lesz akkor a jelenlegi rendszerrel?!

Mert most csak rendeletek határolják körül a közigazgatási feladatok legnagyobb részét, melyek bármely pillanatban visszavonhatók.

Mig, ha törvények bástyázzák körül a közigazgatás feladatait, törvények védik a tisztviselők jogait egy alapos szolgálati pragmatikával, — ha e törvényekben meg lesz óva az egészséges közszellem és becsületes önkormányzati törekvések szabad nyilvánulása, akkor a magyar közigazgatás legerősebb vára lesz a nemzeti lét-

nek és fejlődésnek, melyen a poklok kapui sem vehetnek diadalmat!

Ezért tölti el örömmel szívünket a trónbeszédnek az a része, mely ilyen államosítást ígér a nemzetnek.

A közigazgatás szövevénye elborítja az állampolgárok csaknem minden cselekvényét, minden vonalon, — a kisebb fajta jogszolgáltatások, a vagyonosodás, a testi és erkölcsi jóllét, a rend és biztonságság, a magyarság és a szellemi előhaladás: mind olyan góczpontok, melyek köré a közigazgatás ténykedései csoportosulnak.

Ha annyi feladata van — a minthogy van is — a közigazgatásnak, micsoda nagy nemzeti tényező az!

Szabad-e annak tanácstalanul kapkodni, szervezetlenül működni és nemcsak a törvények keretein belül, (a melyek ugyszólván nincsenek)?

Nem és ezerszer nem!

A kormány, mint azt a trónbeszéd igéri — nyomról-nyomra, fokról-fokra — hajtja végre korszakos munkáját a közigazgatás államosításának, s ezzel a nemzet-alapítók fényes sorában lesz megörökítve neve.

Megtámadott mandátum. Egy összeállítás szerint a királyi kúriánál következő megválasztott képviselők mandátumait támadták meg: Gróf Andrássy Géza (Rozsnyó), báró Bánhidny Antal (Kis-Jenő), gróf Desseffy Emil (Szempez), Dókus Ernő

TÁRCZA.

I.

Gondolatok egy sirhalomnál.

Ki mondja meg, hogy életünk mit ér,
Hogy annyi küzdés, szenvedés miért?!
Hisz oly közel van bölcsőnkhez a sir,
Nyomon követ hajnalt az esti pir.

Ki sem feselt a bimbó rózsátón
S már bűsz viharok martaléka lón;
A bűszke tölgy bár lassan korhad el,
Ledűl s hol díszlett, pusztá lesz a hely.

Korán vagy később, oh az egyre megy!
Mindent enyészet zordon éjje fed,
Mint hulló csillag életünk lefut
S a forró szív kihűlvé földbe jut.

A mindenség azért tovább halad,
Halál nyomán megint élet fakad,
Nyűzsög tovább a föld, mint hangyaboly,
A lázas harc, a küzdés egyre foly.

Mihaszna küzdesz balga földi lény!
A mit követesz vakon, csalóka fény!
Mit végzél harcra, újra kezdi más.
Mig ennek is sirgődről másik ás.

A végtelenben létünk perecs csupán,
Mégis hány ember fut a kincs után!
Hányak szívében lángol gyűlölet,
S dob egyik ember másikra követ!

Az élet küzdelem a lételért,
Csak az pihen, ki sirhoz már elért,
A nyugalom, a béke nincs sehol,
Csak lent a sirban, föld alatt honol!

S a sir ólén a pihenés örök!
Vagy új életre kel talán a rög,
S az öntudat, ha egyszer elhagyá
Felölti újra régi porlakát?!

Mi hát örök, az élet vagy halál?
Megfejtést erre elme nem talál!
Csak élő hit lehet, mi nyugtot ad,
Boldog ki hisz és nem kutat tovább!

Ny. Jancsó Géza.

II.

Egy üdvözlő beszéd.

(Mátyás Károly uzoni tanító 41 éves jubileumán tanítványai nevében elmondotta: Pap György, kir. tanfőhelyelői tollnok.)

Kedves Barátom, Első Tanítóm!

A földnek nem a fellegetek érintő nagy hegyek fájnak, hanem azon kicsiny sirdombok, melyek a szeretettet a szemektől elzárják. Az arc mély barázdáit, a test bágyadságát, a szív kibűlését nem az évek száma, hanem azon pillanatok szűlik, melyeket visszakivánni nincs okunk.

A kérelhetetlen sors legnemesebb vágyainkat meghiusítja. Hosszu, érdemdús működésed után nyugomba vonulásod évfordulóján ünnepelni akaránk, s ime részvétünk kifejezésére vagyunk utalva. De

én tudom, hogy a fájdalmat könnyebben bírjuk azon tudatban, hogy abban mások is osztoznak, — fájdalombar legyen vigasztalásodra mindnyájunk igaz részvéte. — A megboidogult látja, hogy a szeretet, becsülés és önzetlen tisztelet nyilvánítására gyűltünk össze, de ez az ünnepély hézagoss lenne, ha érzelmünket nem fejezhetnők ki mi is, volt tanítványaid, kiknek egy tekintélyes része e községből eltávozva, részben azon a pályán működik, melyről — te maradó érdemeket szerevezve — a megérdemelt nyugalomba vonultál. — A több, mint ezerre menő tanítványaid között engem ért a szerencse, mint az első rajból kikerültek egyikét, hogy téged üdvözlőjelek. Teszem ezt érző kebellem, mert elhallgatása rut hálátlanság, soha meg nem bocsátható bűn lenne.

A kis fűszál, a százados tölgy hálára inti a teremtet legremekesebbjét, az embert, midőn leveleit a nap felé fordítva, mintegy megakarja köszönni a világosságát és a meleget, melyeket tőle nyert. Azon koszorúhoz, melylyel barátaid, tisztelőid, kartársaid enyhíteni kívánják fájdalmaidat, mi csak egyetlen egy levélkét hozhatánk, de fogadd szívesen s engedd ama koszorúhoz tűznünk, rajta örök betűkkel e szó van felírva: Hála!

Hála a tanító iránt. — Felidézem emlékemben életed történetét, melyben nemcsak egy ember reménye, vágya, küzdése, munkája, de egy soha vissza nem kívánt kor fátyollal borított képe tükrözik elém.

Látom az édes anyát, a hazát véresre verten beteg, fia, kik gyógyírt adhatnának messze idegenben a hontalanság keserű kenyerét eszik, a hontalanság kezük béna, szájuk néma. Csak kevesen

Sátoralja-Ujhely), Eggenhoffer József (Nagyöcsa), Egy Dezső, (Pécsvárad), Enyedy Lukács (Tápé), Fogarassy Zsigmond (Halma), báró Gagern Miksa (Falgóc), Grove László (Vogvár) báró Harkányi János (Facset), Hármory László (Vizakna), gróf Karátsanyi Jenő (Zichyfalva), Kiss Ferencz (Szolnok), Konkoly Thege Miklós (Tata), Lázár Menyhért (Gyergyó-Szent-Miklós), Madarász Imre (Karezag), Makkai Zsigmond (Ákosfalva), Nosz Gyula (Szepesszombat), Örley Kálmán (Margitta), Pavlovics Lyubomir (Török Becse), Rakovszky István (Csorna és Zsámbokré), Szemere Miklós (Tasnád), Szivák Imre (Fehértemplom), Szombathy György (Jószásbely), gróf Teleki Domokos (Décs), gróf Teleki Sándor (Magyarláp), Tormay Károly (Baranya-Szt.-Lőrincz), Valasek János (Verbó), Werner Gyula (Magyarigen), Wittmanu János (Uj Szt.-Anna).

A bünbak.

Kézdivásárhely, okt. 30.

Mi, elemi iskolai tanítók, megszoktuk már, hogy itt is, ott is üssenek, hogy mindent a mi nyakunkba varrjanak és mindenért minket akarjanak felelőssé tenni. Akár anyagi, akár erkölcsi téren észleljének valahol stagnálást, vagy éppen visszaesést: rögtön kisütik róla, hogy az elemi oktatás gyarlóságában rejlik az ok. Annálra hozzászoktunk már az e fajta vádakra, hogy ma-holnap azon senki fognánk csodálkozni, ha valamelyik kétféle tollatlan állat azt sütné ki, hogy az ideai szeszélyes időjárásnak is az elemi oktatás az oka.

És mi tőrjünk, birkatürellemmel tőrjünk a vádakat. Ha időnként szót is emel egyik, vagy másik elemi iskolai tanító, ez is inkább csak akkor történik, ha az illető tanító működése észlelhetően van érintve vagy támadva. A többség, a tanítóság zöme azonban hallgat.

Hát a mi sok — az sok.

Ime, egy eset a sok közül.

A „Székelyföld” idei 85. számában megjelent „Az erdélyi r. kath. státus gyűlése” cz. tudósítás szerint Künle Tivadar, tanügyi előadó konstataulta, hogy: „Különösen az iskolai év volt kedvezőtlen. A járvány és betegség emelte a mulasztott órák számát, a tanításban is van visszaesés. A tanári kar nagy buzgótsága is tehetetlenül állt az így növekedő bajokkal szemben. A hanyatlás okát nem lehet tudni s felhívták a tanári testületet, hogy tegyenek jelentést, vajjon miben találják e visszaesés okát. A tanári testületek a baj okául

a szülők nemtörődését s az elemi oktatás hiányosságát nevezték meg.”

A tanári testületek tehát a baj okául „az elemi iskolai oktatás hiányosságát”-t nevezték meg, mert ama másik: „a szülők nem törődése” csak porhintés a világ szemébe.

Tehát még mindig a régi nóta!

Távol legyen azonban tőlem, mintha én Künle Tivadar urat okolnám a fenti vádért; ő csak a rendelkezésére bocsátott száraz adatokat csoportosította, úgy, a mint azt tennie kötelessége volt.

Egészen másképpen áll azonban a dolog azon tanári testületekkel szemben, melyek az adatokat szolgáltatják. Azok, bocsánat az őszinteségért, következtetlenségül az igazsággal teljesen ellenkező dolgot állítottak, midőn a visszaesés okát csak az elemi isk. oktatás hiányosságában akarták föltalálni.

Mit is mondott csak a tanügyi előadó? „A tanulásban is van visszaesés.” Ez tehát azt jelenti, hogy a róm. kath. státus hatósága alatt álló összes középiskolák minden osztályában az 1899—1900. tanévben és az az előtteketben jobb volt a tanítási eredmény, mint az 1900—1901. isk. évben.

Hát én ezt elhiszem; de hogy e visszaesésnek csak „az elemi oktatás hiányossága” volna az oka: azt nemcsak én de, velem együtt minden józangondolkodó ember tagadni fogja. Mert, ha az elemi iskola IV. osztályából átlépett növendékek gyengeségével, hiányos képzettségével lehet is takargatni a gimnáziumok I. osztályaiban a visszaesést, de hát a többi osztályokban? . . . Vagy tán azokban is elemi iskolai tanítók tanítottak? . . .

Ne himezzünk, hámozzunk, uraim! Van ennek a visszaesésnek más oka is.

Korántsem akarom azonban ezzel azt mondani, hogy az elemi iskola IV. osztályából mind csak kitűnő képzettségű gyermekek lépnek át a gimnáziumokba; nem, mert ha azt állitanám, akkor magam is azon bünbe esném, mint azon tanári testületek, melyek a gimnáziumoknál észlelt visszaesés okát, az elemi iskolára akarják hárítani. Mennek bizony az elemi iskolából gyenge sőt akárhányszor nagyon gyenge tehetségű gyermekek is a gimnáziumokba, de a tehetségért talán-talán nem lehet az elemi iskolát felelőssé tenni? . . .

Azt sem akarom mondani, hogy az elemi iskolai tanítók gárdája mind csak kipróbált, kitűnő képzettségű emberekből áll. Nem bizony! Mint minden téren, itt is többen vagyunk közepes tehetségűek, de — s ez a fő a legtöbb! — őszinték. Hibáinkat, gyarlóságainkat, fogyatkozásainkat beismerjük, nem toljuk másra, vagy másokra.

Ha végzett munkáinkban sikertelenséget, eredménytelenséget látunk, tapasztalunk, az okot először

magunkban és nem másban vagy másokban keressük.

Igen helyesen cselekednének azok a tanári testületek is, melyek a bünbakot mindig az elemi iskolában keresik, ha követnék az elemi iskolai tanítók példáját s magukba szállva, őszinte bírálatot tartanának önmaguk és munkájuk fölött s akkor belátnák, hogy iskoláiknál a mult tanévben a tanításhoz észlelt visszaesésnek nemcsak az elemi oktatás hiányossága az oka, hanem — egyéb is.

Különbön béke velünk!

Rákosi József,
áll. el. isk. tanító.

Reformáció emlékünnepe.

Okt. 31-ikei nap jelentőségéhez méltón, híven ünnepelte meg a kézdivásárhelyi ev. ref. egyházközség is a reformáció emlék napját közbe jött akadályok miatt vasárnap, nov. 3-án. Dél előtt a harangok hívására nagy számu közönség gyűlt össze a piaci nagy templomba hálit adni a seregek Urának, hogy ama nagy napot, melynek emlékét ünnepeljük az újjászületés, újraletetés napjává tevő, szolván: Legyen világosság . . . Az istentiszteleten a gyülekezet összhangzó éneke és a polg. leányiskola növendékeinek megható vallásos éneke után alkalmi imát mondott Ósz Lázár s. lelkes. Erre következett ugyanaz ünnepélyre alakult női kar szíveig ható nagy preczi. itással előadott „Meny, föld, víz, tűz, levegő, ég” című vallásos ének, melyet orgonán kísért Nagy Gerő énekező. Mély, eszmedus és drámai erővel bíró alkalmi beszédet tartott Szabó Jenő r. lelkes, fejtegetvén benne a ker. vallás fejlődését.

A hatalmas nagy beszéd mindenkre előidézte a kellő hatást s egyszersmind irányította a szíveket, hogy kell vallásunkat megőrizni, hitünkben erősödni, ha azt akarjuk, hogy az elhittelt mag nésenyvedjen el, hanem teremjen némelyik negyven, ötven vagy némelyik száz anyit. Ezután a „Gálya rabok éneke és utó-ima után azzal az érzéssel távoztunk: Vajha ez alkalommal hallott eszmék mindenki szívébe annyira meggyökereznének, hogy ez által a már annyira elharapódzott vallásos renyhességet egy újjászületés váltaná fel.

Szintén méltón ünnepelte meg ez emléknapot az egyházközség az iskolás növendékek közreműködésével este az áll. elemi iskola tornatermében. Az ének, szavaltat és felolvasási pontokból összeállított műsor élvezetet nyújtotta jelenlevőknek se egyszersmind tanuskodott, hogy a növendékek vezetése jó ke. ekbe van letéve.

Elismeréssel tartozunk a közönségnek oly nagy számmal való megjelenésükért.

TANÜGY.

A kézdi-orbai tanítóegylet gyűlése.

A kézdi-orbai róm. kath. tanítóegylet Kézdi-Almásban tartotta meg őszi rendes közgyűlését, melyen úgy a tagok, mint a vendégek igen szép számmal voltak jelen. A gyűlést szentmise előzte meg. Ezután Lukács Márton és Pap István gyakorlati tanítást tartottak előbbi a földrajzból, utóbbi az irva-olvasásból. Mindkettőnek tanítása a megejtett bírálatok alapján sikerültnek mondatott ki. Ezt követte az elnöki megnyitó, melyben elnök a gyermeki szív helyes irányban való képzését, az igazi becsületesség megszilárdítását és a tanítói példaadást fejtegette. Az elhangzott tartalom és szépen kidolgozott megnyitót gyűlés elnököt többszörösen megéljenzte és a megnyitóbeszédet jegyzőkönyvre vétetni határozta. Ezután a tavaszi közgyűlésről felvett jegyzőkönyv olvastott fel, mely észrevétel nélkül hitelesített.

Az elnöki előterjesztések rendén elnök megemlékezett Selmezy Erzsé szászfalvi és Róbert Ilona nyújtódi tanítónőknek az egyesületből eltávozásukról, kívánva, hogy új állásaikon működésüket kísérje siker.

Mint ujtagekat bemutatta Bagoly Mihály polyáni plebános, tisz. P. Csiszér Bonaventura, esztelneki záradfőnök, Szabó Anna szászfalvi, Fejér Irén osdulai tanítónők; továbbá Kanabé Mihály

vannak, a nemzet virágai azok, kikből nem halt ki a remény, kiknek egy része idegen földön hullatja el szíve vérért azon szabadságért, mely az emberi küzdés végcélja. Ezen kevesek között valál te is. Küzdéstek ezéja csak részben volt megvalósulva, az ott nyert szabadság nem jöve el akkor e szegény hazára.

Tanító valál, példát adál, hogyan kell mindent feláldozni érted szent szabadság.

Reményedben esalódva, midőn felismerted, hogy nektek, szelid álmadozóknak ábránd képeket festettek, melynek esalóka fényénél idegen érdekek szolgálí legyetek, ott hagyd a tért, hal gondtalan megélhetés, tehetségednek megfelelő, tisztességes jövő kínálkozott s mert elfogyott azon maroknyi föld, melyet külföldre vittél vánkosul, bizonytalan jövőre, jöttél a hazai földre.

Tanító valál, megtanítál, hogyan kell szeretni a hazát.

A hön szeretett anya rögét csókolva, annak emlékéjén nyugodva, nem zavarta örömedet azon tudat, hogy egy talpalatnak sem vagy birtokosa s mert nem vala belőle semmi a tied, valál te egészen az övé. — Vándorbotod elvetetted, szülőfölded egy tekintélyes birtokosa ada nyughelyet s gyermekeinek nevelője lettél. Hosszu küzdés után kevés megpihenés, elhagyatott népnevelés igazi bajnoka lettél.

Pár év mulva e tekintélyes községben szervezett „Tatrangi ev. ref. iskola” tanítója lettél. Ezen ma virágzó iskola hírének megtretemítője s mai nagyságának faktora valál. — Büszkén gondolunk az uzoni „Kollégium”-ra a hogy ez előtt 30—35 évvel

nevezték, a hová közeli és távoli községek gyermekei seregeseitől jöttek tanulni.

Nem folytatni tovább! Tanító valál megtanítál, hogyan kell szolgálni a hazát!

És most öreg kartárs, első tanítóm, hű barát fogadd szívesen szívből jövő köszönetünk, hálánk, hogy a haza iránti kötelesség teljesítésére példával megtanítottál.

Más pályán működve, oly kitartó munka után nyugalomba vonulva, ezek ünnepelnének, te azt nem kerested, fel sem találod, de tekintis körül: ezek a te tisztelőid, barátaid, kik igaz szívvvel mutatják ki irántad érzett tiszteletüket, szeretetüket, nagyra becsülésüket!

Te szerény, de becsületes munkával alkottál nagyot, nem érekköröket szolgáltál, nem hatalmasok kegyét kerested, hanem valál igazi tanító.

Nagy vagyon, hírnév, dicsőség után nem áhitozál, nem törtéttél előre, nem gázoltál másokon át, nem éltél mások munkája, tekintélye árnyékában, hanem valál igazi tanító! Boldog az, ki oly tisztességes multra tekinthet vissza, mint te; boldogok vagyunk mi, neked tisztelőid, becsülőid, kartársaid, tanítványaid, hogy ma szívünk vágját követve, 41 évi működésed után nyugalomba vonulásoz évfordulóján, kifejezhetjük nagyra becsülésünket; kifejezhetjük ohajunkat, hogy tarts meg minket jó emlékedben, kérhetjük az egek Urát, hogy adjon erőt fájdalom viselésére, tartson meg jó egészséggben, állandó békében soká . . . nagyon soká!!

Szilveszter Dénes tanítókat, Mátyás Pál és Kelemen Tamás birtokosokat, kiket a közgyűlés lelkesedéssel fogadott az egyesület kötelékébe. Az elnöki előterjesztések rendén még az igazolások és az „Étvös alap” bizottság felhívása tárgyalatott.

Miután a harmadszor kitűzött pályátételre most sem érkezett be pályamunka, a közgyűlés a pályátételt egyszersmindkorra levette a napirendről.

A vitatételt pedig az idő előre haladottsága miatt a jövő közgyűlésre tűzte ki.

Elnök jelentést tett az erdélyi r. k. tanítók egyesületének a nyáron történt megalakulásáról, igen szépen esetelve amaz egyesületnek kitűzött nemes és üdvös céljait, s kérde gyűlést, hogy hajlandó-e az egyesület azon általános egyesületnek tagja lenni?

A közgyűlés egy pár az anyagi kötelezettséget megvilágító kérdés és az ezekre adott megnyugtató elnöki válasz után — szíves készséggel lett tagja a nevezett egyesületnek, s kimondotta, hogy tagjai után az 1—1 korona alapijárulót, valamint az évi 30%-ot ez évben a téli gyűlésből kifolyólag fogja befizetni, jövőben pedig minden év elején. A téli közgyűlés tárgysorozatának megállapítása után az indítványok következtek. Az indítványok során kimondott, hogy az egyesület 25 éves jubileumát 1902 ik év őszén fogja megtartani. A módoszatok megállapítása a téli közgyűlés teendői közé tartozik.

Végül a tisztviselők köszönetet mondva a benők helyezett bizalmiért, állásukról lemondottak és kezdetét vette a tisztújítás.

Tiszteletbeli elnöknek egyhangulag Nagyságos Bálint László kanonok, ker. főesperes, rendes elnöknek Szabó Sándor, főjegyzőnek Szabó Antal, pénztárnoknak Barra Ferencz, könyvtárnoknak Györbör Ignác választottak meg, míg alelnök és ezzel egybekötött kath. segély-alap pénztárnoknak Kerecsi Albert és aljegyzőnek Bene Sándor szavazat többséggel lettek megválasztva. Választmányi tagok lettek Bagoly Mihály plebános, Bartha Ágoston, Szőke Miklós, Fejér Irén és Kiszentai Bella tanítók.

Gyűlés végén közébed volt, mely alatt több pohárköszöntő hangzott el.

Egyleti tag.

IRODALOM.

A vörös talár. Brioux-nek ez a dramatizált törvényszéki végtárgyalása most teszi meg diadalmas körútját Európa színpadjain. Nálunk a Nemzeti Színház deszkáin került színre a napoktan s a siker itt is oly fényes volt, mint mindenütt, a hol a színpad deszkáira hozták. Mondható, hogy Echegaray; „Folt, a mely tiszt” sikere óta nem csinált darab akkora hatást, mint a „Vörös talár.” A Franklin-Társulat most az Olesó Könyvtárban (1234—1327. sz.) adta ki a Nemzeti Színház hivatalos fordítását. — Ár 80 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben.

NAPI HIREK.

— Uj törzsorvos. A király dálnoki dr. Kovács Áron m. kir. honvéd ezredorvost kinevezte törzsorvossá s megbízta a szegedi honvéd csapatkórház-parancsnokság vezetésével.

— Honvédségi előléptetések. A király Bartholdi István alezredes, a brassói 24-ik honvéd gyalogezred parancsnokát ezredessé, Kornhaber Adolf őrnagyot a 24-ik gyalogezrednél alezredessé, Imreh László és Barabás Károly hadnagyokat a kézdívársárhelyi 13-ik honvéd zászlóaljnál főhadnagyká léptette elő.

— Kinevezés. Hatolykai Pótsa József v. b. t. t., Háromszékvármegye főispánja Jánosó Ferencz tartalékos honvéd kadét-őrmestert, volt fogarasi szolgabíró, tiszteletbeli szolgabíróak kinevezte és szolgálatára a központba osztotta be.

— Választás. A megyei törvényhatósági képviselőtestületben Bartók Károly v. polgármester és ifj. Kovács János gabonakereskedő megbízásának letétével megüresedett 2 képviselő állást Kézdívársárhelyen folyó hó 5-én töltötték be. A választás nagy érdeklődés között folyt le. Nagy

többséggel megválasztottak megyei törvényhatósági képviselőkké ifj. Kupán József takarékpénztári vezetői azgató és a szabadalvüpart elnöke, s Jánosó Géza gyógyszerész. Előbbi 259, utóbbi 251 szavazatot nyert. Kivülök még szavazatot kaptak: Dr. Varga Béla ügyvéd 178 at, ifj. Kovács János gabonakereskedő 171-et, Dr. Szentiványi Árpád ügyvéd 12-öt Dr. Balogh Vendel 5 szavazatot.

— Küldöttség a polgári leányiskola érdekében. Folyó évi november hó 4-én városunkból egy tekintélyes küldöttség járt Sepsiszentgyörgyön a vármegye Főispánjánál és kir. Tanfelügyelőjénél válaszs viszonyok közé jutott polgári leányiskolánk érdekében. A küldöttséget városunk polgármestere Dr. Török Andor vezette, a melynek tagjai voltak: Ifj. Jakab Istvánné, Dr. Török Andorné, Török Bálintné, Kiss Károlyné, Czecz Mártonné, Kiss Jenőné, Zoltáni Györgyné, Nagy Dénes, Nagy Károly, Bándi István, Wortán Béni és Balázs Márton igazgató. A küldöttséget úgy a Nagym. Főispán ur mint a kir. Tanfelügyelő ur a legszívesebben fogadta, mint ketten megígérvén, hogy városunk küldöttségében, mely november hó 14-en jelenik meg Dr. Wlassics Gyula vallás- és közokt. m. kir. Miniszter ur Öngyméltósága előtt, szívesen részt vesznek s polgári leányiskolánk ügyét ezután is, mindenkor, a leghathatósabban fogják támogatni. — Mint értesülünk a Főispán ur Öngyméltósága vezetése mellett menendő küldöttség városunkban már szervezkedik s a legtekintélyebb polgárok sietnek a nagyfontosságú és közérdekű iskolánk támogatására. — Értesülésünk van továbbá arról is, hogy városunk képviselőtestülete e hó 8-án rendkívüli közgyűlésben fog a polg. leányiskola ügyével foglalkozni, a hol is bizonyára minden áldozatot meg fognak hozni a város és vidékét oly mélyen érintő kulturális közszükség érdekében. — Bennünket az eddigi sikerek is őszinte öröme hangolnak s adja Isten, hogy ez iskolánk ügye mihamarabb a biztos fejlődés útjára tereltesse. Ilyen jelek után pedig, ebben kételkedni alig lehetünk.

— Ifjúsági ünnepély. A kézdívársárhely-kantai róm. kath. főgymnásiumban Szent-Imre ünnepély tartatott a következő sorrenddel: 1. D. e. 8 órakor ünnepélyes szent mise, melynek végén szentbeszédet mondott Koch Sándor főgymnásiumi tanár. 2. Megnyitó beszédet mondott Hassák Vidor, a gymnasium nagyérdemű, tudós igazgatója. 3. Pápai hymnus „Zsaskovszkytól”. Éneklé a főgymnasium ifjúság unisono. 4. „Ave Mária, Váradi Antaltól”. Szavalta: Mundrucz Emil VI. oszt. tanuló. 5. Felolvasás Szt.-Imréről. Tartotta nagyon ügyesen Pénzes István VII. oszt. tanuló. 6. Ének Szt. Imréről. „Zsaskovszkytól”. Éneklé a főgymnasium ifjúság. 7. „Diadal ének.” Mindszenti Gedeontól. Szavalta igen eszesen Martzy Mihály főgymn. VII. oszt. tan. 8. Ima a hazáért (Mehul) „József és testvérei”. Operából éneklé a főgymnasium ifjúság vegyes kara. 9. Szt. István sóhaja Mindszenti Gedeontól, kiváló sikerrel szavalta Kovács Jenő VII. oszt. tanuló. 10. „Isten dicsősége” Beethoven. Éneklé a főgymnasium ifjúság vegyes kara. 11. Záró beszéd az igazgatótól 12. „Szózat” Vörösmartytól, Éneklé a főgymnasium ifjúsága.

— Választás. Karatna, Volál, Peselnok, Szárazpatak községek törvényhatósági képviselőivé a folyó hó 5-én megtartott választáson Bartók Károly ny. polgármester, Bodó Albert birtokos és Kajcsa Ferencz bíró választottak meg.

— Gyilkosság Gelenczén. Vigan mulattak együtt egy társaságban Gelenczén a Gál Amál koresmájában Cseh Tivadar és Vajda Gyula. A mulatozásnak azonban összeszólalkozás lett a folytatása. A vége azonban még szomorubbá vált. Ugy este 10 óra tájban Cseh Tivadar úgy szurta egy biosokkal szíven Vajda Gyulát, hogy ez rögtön holtan rogyott össze. Cseh Tivadar tettest a csendőrség azonnal letartóztatta s bekísérte a járásbíróság börtönébe.

— Nyilvanos köszönet. Méltóságos Szentkereszty Stefánia báróné a jótékonyágáról és áldozatkészségéről általánosan ismert főúri nő a torjai Szt. Márton kápolnának egy sajátkezűleg festett Jézus születését ábrázoló oltárképét ajándékozott, melyért e helyen a hívek nevében is hálás köszönetet mond Balázs Ferencz torjai plebános.

— Vidéki munkaközvetítő intézetek. Fontos és felette hasznos intézmény megvalósítását vette

tervbe Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter. Hogy a vidéken észlelhető munkahiányt megszüntesse és a munkaadó és munkás között a munkaközvetítést előmozdítsa, állami munkaközvetítő intézeteket szándékozik felállítani a nagyobb vidéki városokban, melyek a hasonló czélú budapesti intézet mintájára díjtalanul fogják végezni a munkaközvetítést. Minthogy már eddig is több vidéki kamara kérte a minisztert ilyen munkaközvetítő intézet létesítésére, valószínű, hogy már a közel jövőben meg fog valósulni ez az intézmény, mely hivatva lesz a vidéki munkaviszonyokat rendezni és a munkásoknak lehetőleg állandó foglalkozást biztosítani.

VIDÉK.

A torjai oltáregylet estéle.

Torja, október 31. *)

A torjai oltáregylet október hó 26-án, Gidófalvy Gergely nagyszabasi prépost-plebános ur védnöksége és báró Apor Jánosné ő. méltósága elnöke mellett, az ujonnan felállítandó oltár javára, műsorral egybekötött estélyt rendezett. Eminent részletében, erkölcsileg és anyagilag sikerült multság lefolyásáról akarunk a „Székelyföld” hásbjain beszámolni.

A községhez tágas terme ez alkalomra változatosan volt felkészítve, háttérben a képletek bemutatásához szükséges díszes emelvényekkel. A műsor első pontja Fejér Samu urnak talpraesett felolvasása volt. Saját szerzésű verseiből olvasott föl két kedves darabot: „A tudér szerelme volt az egyik, másik egy alkalmi költemény. A formailag és tartalmilag is szépen kidolgozott költemények, míg osztatlan tetszést arattak, addig fényes tanubizonyosságai voltak a szerző szép tehetségének. Erre Copaitich Amália és Lujza kisasszonyok (Szulinából) olasz és francia duettet énekeltek, majd a közönség lelkes kívánságára, magyar népdalokat édes és esengő hangokon.

Most két képlet bemutatása következett: „Szent Czeczília az egyik; „ezigány karaván” a másik. Szent Czeczília, az egyházi zene védőszentje (Bernáld Emma k. a, biborvörös lefolyó öltözetben fátollal borítottan) orgonán játszik s körülötte az égi angyalok glóriát zengenek: a főangyal, (Kuti Berezsike, csillagoktól ragyogó fényes ruhában) a mennyei kart vezeti, az angyali sereg egy része (Kovács Irma rózsaszínben, György Róza) énekel. más része (Kiss Irén, Kiss Otília világos kék sz.) harsonát fuj; az előtérben játszi kis angyalkák, (Bodó Annus, Balázs Etus, Baróthi Emmike ütik fel fejcskékiket.

A „ezigány karavánban” sátor alatt ült a vén ezigányné (Mihály Anikó) pipáját tömve mész a multba; a dádó (Vertán Hugó) tipikus ezigányjelmezben tüzet élesztve patvarkodik feleségével (Kovács Irma) mintha mondaná: „ha nincs fuvó, kalapács”; nem messze katonaságból most szabadult, legény (Szörösey Bandi) a viszontlátás örömeiben ölelgeti babáját (Copaitich Amália) s mellettök pajkos purdék czívódnak Egy másik szögletben javas asszony (Kolumbán Kata) ifju jegyes párnak (Fejér Samu, Kuti Berezsike) tenyeréből olvassa a szerencsét.

A csinosan és nagy gonddal összeállított alakzatok festői képet nyújtottak, melyet élvezhetőbbé tett a pazar színpompájú görögfény.

Hogy műsor után kitűnő hangulatban lejtettek a párok, szinte fölsőleges jelezni.

Az anyagi siker sem maradt el s hálás köszönettel nyugtázom a felülfizetéseket mint következnek: Könczey Miklósné (K. Szent Lélek) 6 korona, 40 fillér, Molnár Józsiás ország gyűlési képviselő 5 korona, Jánosó Géza 5 korona, Hassák Vidor igazgató 4 korona, Tóth Kálmán (Nagyszabasi) 4 K., Vajna Domokos 4 K., Balázs Ferencz 3 K. 60 f., Inces János 1 K., Pál Péter (Szt. Lélek) 1 K., Gidófalvy Béla 1 K. 40 f., Márton Ilona 2 K., Bernáld Elek 2 K. 20 f., Bodó Albertné 2 K., Balázs Károly 80 f., Tunyogi Csapó Endre 1 K. 40 f., Kolumbán Kata 40 f., Fogarassy Mihály 40 f., Könczey István 40 f., Szörösey Bandi 40 f., Mike Bene-

*) Mult számunkra későn érkezett.

dek 40 f., Jankó Jenő 40 f., Vertán Hugó, 40 f., Bernáid György 40 f., Berezi Ödön 40 f., Bálinth László 2 K.

De legyen hála nyilvánítva e helyen is az estély elnökének báró Apor Jánosné Ó méltósága fáradságtalan buzgóságáért, legyen köszönet és elismerés a szereplőknek és a szorgalmas rendező bizottságnak szíves közreműködésükért. S.

KÖZGAZDASÁG

Felhívás Háromszékvármegye gazdasági közönségéhez.

Megkeresés érkezett a vármegyei gazdasági bizottsághoz, hogy a törvényhatóság területén hol lehetne tehéntejet megvásárlásra kapni 1902. évi január hó 1-től kezdve, naponta 500 litertől fölfelé bármily mennyiségben? — A tejtermelők lehetnek uradalmak, földbirtokosok, kisgazdák, — csak az a fő, hogy egy pontra minél több tej legyen összehozható.

Midőn a fennieket vármegyénk gazdáinak tudomására hozom, nem tudom eléggé felhívni figyelmüket ezen kiválóan kedvező alkalomra, a mely módot nyújt arra, hogy egy eddig alig számbavett jelentékeny jövedelmi forrás megnyíljon.

Szükségfeletti a gazdaságok tejtermelésre való berendezkedésének üdvös voltát ezen alkalommal

fejtegetni. Minden számítani tudó gazda előtt tudva van, hogy a mostani nehéz viszonyok között ez az egyedüli termelési ág, mely a gazdának a legbiztosabb és állandóbb jövedelmet szolgáltat.

Ha a kívánt mennyiség, vagy több tej nem hozható össze egy-két helyről, összehozható egy vagy több községből.

Szövetkezni kell, a szövetkezeti eszme meg hozza a maga üdvös gyümölcsét ezen a téren is.

Az eszme megvalósítása érdekében felhívom érdeklődőket, folyó hó 15-ig jelentsék be ide, hogy naponként mennyi tehéntejet, literenként mily árban és hová, saját községükbe, vagy ahhoz legközelebb eső központba lennének hajlandók beszállítani.

Háromszékvármegye gazdasági bizottsága nevében, Sepsiszentgyörgyön, 1901. évi november hó 1-én.

Potsa József,
főispán, elnök.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL

Tisztelt Szerkesztő ur!

Nem hiába, hogy Kanta még mindig különválva él a várostól, de meg is látszik rajta. Kanta még mindig meg akar maradni az ő régi immuni-

tásába, hol zene-bona, éjjeli esendhaborítás igen gyakran járja anélkül, hogy ezért valaki csak egy szót is szólja.

A multkor is, épp „Mindszentek” estéjén egy urfiakból álló csapat (ugy látszik hölgyekkel vegyest) hegedűkkel, bőgővel s más hangszerekkel fölfegyverkezve, oly féktelen lármát csapott az ablakaim alatt, hogy arra csak a halott nem ébred fel.

A mikor látták, hogy erre még sem szölok semmit, öklükkel és botokkal kezdték verni ablakaimat. De erre már én sem voltam rest. Egy pár nyájas szóval (melyet bizony senki sem vág szívesen zsebre) szótariasztottam az egész (nem tudom már vonós, vagy fuvés hangszerekkel ellátott) bandát.

Ugy látszik ilyen dolgokkal akarja Kanta megmutatni, hogy van még benne a régi virtusból. A legsajnálatosabb az egész dologban az, hogy épp olyanok vesznek ezen mulatságokban részt, kiknek az volna a földadatuk, hogy jó példával járjanak elől, hogy az ifju nemzedék tanuljon tőlük valamit.

B. V.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó lapfőigazgató: Ifj. Jancsó Mózes.

H i r d e t é s e k.

Szám 3112/901. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi takarékpénztár végrehajtónak, Forró Albert s társai végrehajtást szenvedett elleni 360 korona tőkekövetelés és járulék iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő Márkosfalva község határára fekvő, a márkosfalvi 543. sz. tkjvben foglalt 100. hrsz. ingatlanra 1200 korona, 520/1. hrsz. ingatlanra 138 korona, 611/2. hrsz. ingatlanra 170 korona, 610/3. hrsz. ingatlanra 397 korona, a 313. tkjvben foglalt 141. hrsz. ingatlanra 100 korona, 663/2. hrsz. ingatlanra 215 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi december hó 28-ik napjának délelőtti 9 órakor Márkosfalva községházánál megtartandó, nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron elől is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi december hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tvszék mint tkvi hatóság. Kézdivásárhely, 1901. évi május hó 15-én.
(159. 1—1.) Dr. Nagy
kir. tvszéki albiró.

Sz. 1567.—1901.
tkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy a kézdivásárhelyi takarékpénztár végrehajtónak Málnási János ikafalvi lakos végrehajtást szenvedő

elleni 2000 korona tőkekövetelés és járulék iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő, Ikafalva község határára fekvő az ikafalvi 5. sz. tkjvben A + alatt foglalt 1. rdsz. 13., 14., 20., 22., hrsz. egész ingatlanra 427 korona, 686. hrsz. egész ingatlanra 34 K. 738. hrsz. egész ingatlanra 31 K., 1429/2. hrsz. egész ingatlanra 39 korona, 1508. hrsz. egész ingatlanra 43 korona, 1575/1. hrsz. egész ingatlanra 65 korona, 2178., 2179. hrsz. egész ingatlanra 168 korona, a 694. sz. tkjvben foglalt 11., 12. hrsz. ingatlanra 16 korona, 680 hrsz. egész ingatlanra 54 korona, 1261/2. hrsz. egész ingatlanra 33 korona, 1461. hrsz. egész ingatlanra 38 korona, 21. hrsz. egész ingatlanra 37 korona, a 846. számú telekjegyzőkönyvben 811., 812., 942. hrsz. egész ingatlanra 183 korona, a 760. sz. tkjvben foglalt 2029/2. hrsz. ingatlanból Málnási János végrehajtást szenvedő illetőségére, tehát az ingatlanok felerészére 234 korona 50 fillérben ezenel megállapított kikiáltási árban A 760. sz. tkjvben bekebelezett hasznélvezeti jog érintetlen hagyásával az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi december hó 31-ik napjának d. e. 9 órakor Ikafalva községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi december hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelt 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. törvényezikk 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tvrv.-szék mint telekk. hatóság. K. vásárhely, 1901. évi aug. 29-án.
(160. 1—1.) Dr. Nagy,
kir. tvrvszéki albiró.

H I R D E T M É N Y !

Zabola község közbirtokosságának tulajdonát képező és használható állapotban lévő,
4 ló erejű gőzeséplőgép
felszerelésével együtt, szabadkezből eladó.
Venni szándékozók Zabola községházánál értekezhetnek.
(161. 1—1.)

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárak Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek
továbbá járgány-eséplők, löhő-eséplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és aratógépek, szénnyújtók, boronák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szeeskováók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-akék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kint, natra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

(30. 18—18.)

